

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z powództwa E. O. Sp. z o.o. w P.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
z udziałem zainteresowanej G. E. P. Sp. z o.o.
o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 20 listopada 2013 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz E. O. Sp. z o.o. w P. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z 29 stycznia 2010 r. orzekł zawarcie między G. E. P. Sp. z o.o. (zainteresowany) a E. O. Sp. z o.o. (powód) umowy o przyłączenie Farmy Wiatrowej S. do sieci elektroenergetycznej powoda.

Prezes Urzędu ustalił, że zainteresowany złożył wniosek o przyłączenie do sieci powoda. Następnie na zlecenie powoda, w uzgodnieniu z operatorem systemu opracowano ekspertyzę wpływu przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego na pracę sieci elektroenergetycznej. Na podstawie tej ekspertyzy powód opracował

warunki przyłączenia do sieci. Warunki te przedstawił zainteresowanemu wraz z projektem umowy o przyłączenie w dniu 29 stycznia 2008 r. Zainteresowana podejmowała następnie szereg prób negocjacji, w trakcie których nie udało się uzgodnić treści umowy. Kluczowym elementem spornym była wysokość opłaty za przyłączenie, obejmująca nakłady na przebudowanie dwóch linii 110 kV. Fiasko negocjacji spowodowało, że zainteresowany złożył wniosek do Prezesa Urzędu o rozstrzygnięcie sporu w przedmiocie ustalenia treści umowy przyłączeniowej. Prezes Urzędu zamieścił również we fragmencie uzasadnienia decyzji poświęconym ustaleniom faktycznym zdanie o treści „Plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego na lata 2008-2011, w pozycjach 90-93 przewiduje nakłady na przebudowanie linii 110 kv [...] oraz na przebudowanie linii 110 kV [...] od farmy wiatrowej do stacji elektroenergetycznej „M.”, w celu zapewnienia telekomunikacji oraz transmisji sygnałów telemechaniki, danych pomiarowych, EAZ, itp. z farmy wiatrowej do E. O. Sp. z o.o. [...]”.

Opierając się na przywołanych wyżej ustaleniach organu, Prezes Urzędu uznał, że sprawa kwalifikuje się do rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu. Zdaniem organu regulacyjnego, przesłanka braku technicznych warunków przyłączenia do sieci to taka przeszkoda, której nie da się usunąć mimo starań podejmowanych w tym celu. Dlatego za brak warunków technicznych nie można uznać konieczności dokonania modernizacji linii elektroenergetycznych celem przyłączenia zainteresowanego. W ocenie Prezesa Urzędu, skoro powód wydał zainteresowanemu warunki przyłączenia do sieci, to potwierdził istnienie technicznych warunków przyłączenia, o których mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego. W toku postępowania dowodowego Prezes Urzędu ustalił zaś, że przebudowa linii elektroenergetycznych koniecznych do przyłączenia obiektu zainteresowanego do sieci jest uwzględniona w obowiązującym w dacie wydania decyzji planie rozwoju powoda na lata 2008-2011. W dalszej kolejności Prezes Urzędu stwierdził, że opłata przyłączeniowa, jaką na podstawie art. 7 ust. 8 pkt 3 Prawa energetycznego może pobrać przedsiębiorstwo sieciowe, obejmuje wyłącznie inwestycje prowadzone w celu bezpośredniego przyłączenia farmy wiatrowej do sieci, lecz nie obejmuje nakładów związanych z przebudową sieci elektroenergetycznej, które to nakłady podnosi przedsiębiorstwo energetyczne, do

sieci którego przyłączany jest dany podmiot. Obliczając stosownie do tego założenia wysokość opłaty przyłączeniowej, Prezes Urzędu ponownie podkreślił, iż ustalając jej wysokość „nie uwzględniono nakładów na rozbudowę sieci elektroenergetycznej określonych w warunkach przyłączenia ze względu na to, iż sieć ta przewidziana jest w planie rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego na lata 2008-2011. Związane z tymi pracami nakłady zostały bowiem przewidziane w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego” (uzasadnienie decyzji, k. 17, akta sądowe tom I).

Powód zaskarżył decyzję Prezesa Urzędu odwołaniem.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 17 października 2011 r., uchylił zaskarżoną decyzję. Zainteresowany i Prezes Urzędu zaskarżyli wyrok Sądu pierwszej instancji apelacjami, które zostały uwzględnione przez Sąd Apelacyjny. Sąd drugiej instancji uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 22 stycznia 2013 r. oddalił odwołanie powoda opierając się na następujących ustaleniach. Zainteresowany ubiegał się o zawarcie umowy o przyłączenie do należącej do powoda sieci obiektu farmy wiatrowej S. W tym celu w dniu 19 kwietnia 2006 r. złożył wniosek o przyłączenie do sieci tego obiektu. W celu określenia wpływu przyłączenia Farmy Wiatrowej S. na prace sieci elektroenergetycznej powoda została opracowana ekspertyza przez Politechnikę P. w oparciu o dane przekazane przez powoda i w uzgodnieniu z PSE O. S.A. W oparciu o tę ekspertyzę powód opracował warunki techniczne przyłączenia i wydał je w dniu 29 stycznia 2008 r. Powód przedstawił zainteresowanemu projekt umowy przyłączeniowej, która przewidywała opłatę za przyłączenie w wysokości szacowanej na kwotę 92.030.000 zł plus VAT. Kwota ta obejmowała między innymi szacunkowe nakłady na przebudowę linii 110 kV relacji „M. – S. – D. – K. – D. – D.” oraz przebudowanie linii 110 kV relacji „P.-M.-B.” na linie z przewodami 240mm² dostosowanymi do temperatury pracy 80C. Zainteresowany nie zaakceptował wysokości opłaty przyłączeniowej i zabezpieczeń finansowych i zwrócił się do Prezesa Urzędu o rozstrzygnięcie sporu w przedmiocie ustalenia treści umowy przyłączeniowej w trybie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego. W toku postępowania przed Prezesem Urzędu zainteresowany

podnosił, że koszty modernizacji lub rozbudowy linii należącej do powoda nie mogą zostać zaliczone w całości do kosztów przyłączenia. Powód stał natomiast na stanowisku, zgodnie z którym opłata przyłączeniowa powinna zostać obliczona w oparciu o rzeczywiste nakłady poniesione na realizację przyłączenia, rozumiane jako nakłady obejmujące wszelkie koszty, które zostały poniesione przez przedsiębiorstwo sieciowe, aby przyłączyć dany podmiot do sieci.

Sąd Okręgowy podkreślił, że plan rozwoju powoda na lata 2008-2011 przewidywał nakłady na przebudowanie linii 100 kV relacji „M. – S. – D. – K. – D. – D.” oraz przebudowanie linii 110 kV relacji „P.-M.-B.”, a także wybudowanie linii światłowodowej typu ADSS 36J podwieszanej na linii 110 kV od farmy wiatrowej do stacji elektroenergetycznej M. w celu zapewnienia telekomunikacji oraz transmisji sygnałów telemechaniki, danych pomiarowych, EAZ itp., z farmy wiatrowej do powoda, przygotowanie miejsc przyłączenia dla poszczególnych farm w zakresie pól liniowych 110 kV w istniejących sieciach lub słupów rozgałęźnych w liniach WN. Ustalił także, że część z planowanych linii została wymieniona zgodnie z harmonogramem, natomiast część linii jest przebudowywana w aktualnie realizowanym planie rozwoju do roku 2015.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii ma obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. W ocenie Sądu Okręgowego, powyższy obowiązek ciąży na przedsiębiorstwie energetycznym zarówno wtedy, gdy z wnioskiem o wydanie warunków przyłączenia wystąpi potencjalny odbiorca energii, jak i potencjalny wytwórca. Zdaniem Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy Prezes Urzędu posiada kompetencję do rozstrzygnięcia na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego sporu między powodem a zainteresowanym zarówno wtedy, gdy powód kwestionuje istnienie obowiązku zawarcia umowy, jak i wówczas, gdy strony nie mogą uzgodnić treści przyszłej umowy. Podstawowym warunkiem przyłączenia podmiotu do sieci jest istnienie technicznych i ekonomicznych warunków

przyłączenia do sieci. Ocena, czy warunki te są spełnione, dokonywana jest przez przedsiębiorstwo sieciowe po złożeniu wniosku o przyłączenie do sieci przez podmiot ubiegający się o przyłączenia. Wniosek taki zainteresowany złożył, otrzymał od powoda warunki przyłączenia, które stanowią potwierdzenie istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia farmy wiatrowej do sieci. Spór między stronami dotyczył wysokości opłaty za przyłączenia. Kwestia technicznych lub ekonomicznych warunków przyłączenia nie była między stronami sporna. Ponadto, treść projektu umowy przyłączeniowej określa szczegółowo obowiązki powoda. Gdyby zaś nie było warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia do sieci, tak szczegółowe i precyzyjne określenie przez powoda robót związanych z przyłączeniem farmy wiatrowej zainteresowanego do sieci powoda nie znajdowałby logicznego uzasadnienia. Odnosząc się do kwestii opłaty za przyłączenie do sieci, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Prezesa Urzędu i rozróżnił inwestycje prowadzone bezpośrednio w celu przyłączenia farmy wiatrowej do sieci oraz inwestycje w sieć powoda w celu zapewnienia spójności działania systemów elektroenergetycznych i skoordynowania ich rozwoju. Zdaniem Sądu Okręgowego, gdy podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci spełnia te warunki, o których mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, to koszty związane z przebudową sieci elektroenergetycznej ponosi ten podmiot, do którego sieci zostaje dokonane przyłączenie danego podmiotu. W tym zakresie Sąd pierwszej instancji odwołał się do art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego. Natomiast opłata przyłączeniowa obejmuje wyłącznie nakłady na budowę przyłącza i obowiązek jej uiszczenia spoczywa na podmiocie wnioskującym o przyłączenie do sieci. Sąd Okręgowy przyjął ponadto, że koszty wynikające z nakładów na realizację przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie stanowią podstawę do ustalenia w taryfie stawek opłat za przesyłanie lub dystrybucję energii. W stanie faktycznym spawy inwestycje niezbędne dla przyłączenia FW S. do sieci, o których mowa w warunkach przyłączenia, zostały ujęte w planie rozwoju powoda na lata 2008-2011, a wobec niepełnego ich zrealizowania - także w planie na lata 2011-2015. Na tej podstawie Sąd Okręgowy wyprowadził wniosek, że powód będzie miał zapewnione finansowanie tych inwestycji w odpowiednim przedziale czasowym.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego apelacją w całości.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 20 listopada 2013 r., uwzględnił apelację powoda i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa Urzędu.

Sąd drugiej instancji uznał za zasadny zarzut naruszenia art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego. Sąd pierwszej instancji przyjął, że okoliczność istnienia warunków technicznych i ekonomicznych wynika z samego faktu wydania przez powoda zainteresowanemu warunków przyłączenia. Jest to interpretacja błędna, która w konsekwencji doprowadził Sąd Okręgowy do nieprawidłowego wniosku, że na powodzie spoczywał obowiązek zawarcia umowy. Tymczasem powód w niniejszej sprawie wydając warunki techniczne zastrzegł, że przyłączenie farmy wiatrowej będzie możliwe w przypadku sfinansowania przez zainteresowanego określonych inwestycji. W konsekwencji samo wydanie dokumentu - warunki przyłączenia - nie może stanowić o tym, że została spełniona przesłanka zastosowania art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego. Prezes Urzędu korzystając z uprawnienia przysługującego mu na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego zobowiązany jest do zbadania przesłanek, o których mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego. W niniejszej sprawie prezes zaś nie zbadał kwestii możliwości finansowania i rozbudowy sieci powoda na potrzeby przyłączenia zainteresowanego. Nie przedstawiono planu lub założeń do planów, o których mowa w art. 19 i 20 Prawa energetycznego, z których wynikałby obowiązek finansowania i rozbudowy sieci na użytek przyłączenia zainteresowanej. Takim planem nie jest plan rozwoju dla powoda, zatwierdzony na lata 2011-2015.

Prezes Urzędu zaskarżył wyrok Sadu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 7 ust. 1 w związku z ust. 5 PE, art. 386 § 6 k.p.c., przez nieuwzględnienie oceny prawnej wyrażonej w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 26 kwietnia 2012 r., VI ACa 1500/11, odnoszącej się do wydanych przez powoda warunków przyłączenia, art. 382 k.p.c. w związku z art. 230 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c., przez pominięcie istotnego dowodu w postaci planu rozwoju powoda za latami 2008-2011, w którym została ujęta farma wiatrowa zainteresowanego oraz przewidziane zostały nakłady na jej finansowanie w związku z jej przyłączeniem, art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd nie podzielił ustaleń

poczynionych przez Sąd pierwszej instancji w kwestii istnienia planu rozwoju przedsiębiorstwa na lata 2008-2011.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Prezes Urzędu powołał się na potrzebę rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia, dotyczącego dopuszczalności wywiedzenia istnienia ekonomicznych warunków przyłączenia, o których mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, w oparciu o uzgodniony z Prezesem Urzędu plan rozwoju przedsiębiorstwa, określony w art. 16 ust. 1 w związku z ust. 13 Prawa energetycznego, a ponadto wskazał na potrzebę rozstrzygnięcia kwestii, czy obowiązek realizacji i finansowania budowy i rozbudowy sieci, o którym mowa w art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego realizuje się w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w art. 9 ust. 1-4, 7 i art. 46 Prawa energetycznego oraz przepisach wykonawczych, a ponadto czy przesłanki w przepisach określonych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 Prawa energetycznego mają charakter autonomiczny w stosunku do wymogu uwzględnienia inwestycji w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20 Prawa energetycznego.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezesa Urzędu wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna Prezesa Urzędu nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na materialnoprawną podstawę skargi, wolą Prezesa Urzędu, składa się przepis art. 7 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego. Prezes Urzędu zarzuca niewłaściwe zastosowanie tych przepisów w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Naruszenie tych przepisów ma polegać na stwierdzeniu braku przesłanek dla publicznoprawnego obowiązku przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego do sieci, choć w ocenie Prezesa Urzędu przesłanki te zostały wykazane w niniejszej sprawie.

Z powyższego wynika, że Prezes Urzędu zarzuca Sądowi drugiej instancji niewłaściwe zastosowanie przepisu prawa materialnego, ponieważ Sąd ten przyjął, że nie zostały spełnione przesłanki jego zastosowania, podczas gdy przesłanki te zostały, w ocenie Prezesa Urzędu, wykazane. Tymczasem u podstaw zaskarżonego wyroku leżała konstatacja, że Sąd pierwszej instancji oparł się, w zakresie przesłanek obowiązku powoda przyłączenia do sieci farmy wiatrowej zainteresowanego, wyłącznie na fakcie wydania przez powoda warunków przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego. Ustalenie takie nie uzasadnia, jak wynika to z utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego, przyjęcia założenia, iż spełniona została przesłanka istnienia ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci z art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego.

Podstawy dla naruszenia art. 7 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego Prezes Urzędu upatruje w nieuwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji istnienia planu rozwoju sieci powoda opracowanego na podstawie art. 16 Prawa energetycznego. Z istnieniem tego planu powiązane jest pierwsze zagadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu do rozpoznania, dotyczące możliwości wywiedzenia ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci z istnienia uzgodnionego z prezesem urzędu planu rozwoju przedsiębiorstwa sieciowego, sporządzonego na podstawie art. 16 Prawa energetycznego.

Odnosząc się do potrzeby rozstrzygnięcia tego zagadnienia prawnego należy zauważyć, w ślad za powodem, że zarzut naruszenia art. 16 ust. 1 w związku z ust. 13 Prawa energetycznego nie został objęty podstawami skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu. Oznacza to, że rozstrzygnięcia tego problemu prawnego byłoby możliwe przy merytorycznym rozpoznaniu skargi kasacyjnej tylko w przypadku odesłania do art. 16 ust. 1 w zw. z ust. 13 Prawa energetycznego w art. 7 ust. 1 bądź art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego. Ponieważ takiego odesłania nie ma, podstawa kasacyjna zarzutu naruszenia art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, polegającego na niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu w zakresie ekonomicznych warunków przyłączenia, powinna obejmować przepis art. 16 ust. 1 w zw. z ust. 13 stosowany w związku z art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego.

Odnosząc się do potrzeby rozwiązania tego problemu prawnego należy przypomnieć, że w wyroku z 11 kwietnia 2012 r., III SK 33/11, Sąd Najwyższy, orzekając w ramach podstawy skargi kasacyjnej wniesionej przez przedsiębiorstwo sieciowe, nie analizował zagadnienia interakcji między planem rozwoju z art. 16 Prawa energetycznego a obowiązkiem z art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, a konkretnie - przesłanką ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci. Dlatego orzeczenia tego nie można traktować jako wyłączającego w sposób generalny możliwość wywiedzenia istnienia „ekonomicznych warunków przyłączenia” z faktu uzgodnienia z Prezesem Urzędu określonego planu rozwoju, uwzględniającego inwestycje w sieć konieczne do przyłączenia nowych instalacji wytwórczych. Aby jednak taki plan rozwoju mógł stanowić podstawę dla stwierdzenia spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, zgodnie z modelem finansowania inwestycji w rozwój sieci ze środków pochodzących z taryfy zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu, konieczne jest wykazanie przez Prezesa Urzędu, że środki na realizację inwestycji ujętej w planie zostały faktycznie zapewnione w taryfie przedsiębiorstwa sieciowego zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu, bądź zadeklarowanie, że zostaną uwzględnione w kolejnych taryfach. Wówczas można przyjąć, że spełnione są ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci (która wymaga odpowiedniej modernizacji), gdyż przedsiębiorstwo energetyczne takie jak powód dysponuje środkami potrzebnymi do zrealizowania koniecznych inwestycji, bądź będzie dysponowało środkami na spłatę zobowiązań zaciągniętych na rynku finansowym w celu realizacji planu rozwoju zgodnie z jego uzgodnioną treścią.

Odnosząc powyższe zapatrywania do niniejszej sprawy Sąd Najwyższy stwierdza, że argumentacja podstaw skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu, wniosku o jej przyjęcie, a wcześniej decyzji tego organu, opiera się wyłącznie na przywołanym w uzasadnieniu decyzji stwierdzeniu, zgodnie z którym plan rozwoju powoda na lata 2008-2011 przewidywał realizację inwestycji w modernizację sieci powoda w zakresie potrzebnym do przyłączenia obiektów zainteresowanego, a w konsekwencji tego planu środki na realizację tej inwestycji zostały przewidziane w taryfie powoda. Z ustaleń Sądów obu instancji, którymi Sąd Najwyższy jest związany, również nie wynika, by taryfa wspomniana w decyzji Prezesa Urzędu

takie środki obejmowała, na co mogłyby - w braku stosowanych rozstrzygnięć w decyzji taryfowej - wskazywać dokumenty zgromadzone w aktach postępowania taryfowego.

Mając na względzie takie ustalenia decyzji Prezesa Urzędu wydanej w niniejszej sprawie, jak również aktywność dowodową w postępowaniu sądowym oraz uwzględniając przedstawione powyżej znaczenie planu rozwoju przedsiębiorstwa sieciowego dla przesłanek obowiązku przyłączenia do sieci z art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, Sąd Najwyższy stwierdza, iż nie zachodzi potrzeba udzielenia odpowiedzi na drugi problem prawnym podniesiony we wniosku skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.